

Стан Редакције и Админ.:
Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Неплаћена се писма не при-
мају. — Рукописи се не
не враћају.

Пи ма, рукописе, новац и
све остало што се односи
на лист, слати власништву
листа.

СТРАЖА

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дни. 12.—
„ шест месеци . . . 5.—
„ три месеца . . . 3.—
„ један месец . . . 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . Дни. 30.—
„ шест месеци . . . 15.—
„ три месеца . . . 7.50

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА. 1092

Издази сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

И Немци би мир

Снажна руска офанзива запрепашћује Немце

БУКУРЕШТ, 16. фебр.

У овдашњим круговима блиским двору говори се да је дворска канцеларија добила поверљив извештај из Берлина, да је руска офанзива, која је последњих четири дана почела снажно да сузбија Немце на свима линијама, деморалисала немачке трупе, услед чега је завладала озбиљна забринутост у главном стану.

Услед овога у једном делу штампе почело се писати о могућности мира, који би био на чистој основици по немачко оружје.

Општина одржава заразу

— Једна озбиљна опомена. —

Ми смо, више пута, опомињали београдску општину и указивали прстом на опасност од заразе. Општина је, по своме обичају, прешла преко свега као преко мртвих слова.

И зато, још и сада, виде се по свима крајевима Београда старе гомиле ђубрета, које се принављају новим, али их нико не носи. Пред Главном Војном Станицом, на пример, још увек стоји ђубре у гомиле.

Није потребно да напомињемо на опасност од заразе; она је ту, међу нама, и ми морамо да се бранимо. Ако општинари не верују нама, нека мало завире у књиге свога гробљанског оделења; нека погледају и увидеће одмах, да смо већ удванаестом часу. Ми нећемо да је нападамо, али у интересу нашег здравља ми захтевамо од општине, јер смо их ми и бирали, да одмах предузму све мере за спречавање и отклањање заразе.

На прво место треба одмах и што пре изнети ђубре из свих станова; општина можда нема довољно стоке, али има довољно кариота, и нека у поразуму с начелником ста-

нице и управником Града нађу начина да се дође до превозног средства. У осталом, и господи кметови не морају баш да се возе на фијакеру, могли би мало и перике, а коњи нека се употребе за много корисније ствари.

Тако исто треба обратити и строгу пажњу на чистоту свих писоара, у свима крајевима, јер се у њих од гада и нечистоће не може приступити. Свратите само у један писоар, а верујем да сте већ свраћали, па ћете се лично уверити.

Трба обратити пажњу и на цркотине, којих има доста по улицама. (Зелени венац, Савамола, Ново Село, Ђерам и т. д.) Цркотина има отуда, што је грађанство избегло, оставивши мачке и псе што је све поцркало. То све треба избацити, склонити. Многе цркотине треба водити и из рушевина.

У сваком случају, општини је дужност, да у вароши одржава чистоту. Она има за то довољно људи. Треба само хтети. И не само хтети, већ и предузети да се ово што пре учини.

Ово ми с правом захтевамо од општине.

Др. С.

КРОЗ ШИБУ

— Клуб „офанзива“ —

Један млади, расходовани новинарски песник и шкра бало, основао са неколико својих пјеташа клуб „Офанзива“.

Нашли су сби чак и локал и израдили и асталску фирму.

А ја се сећам како је један од те офанзивне господе, приликом евакуације, бежећи као без главе преко Торлака, запао у неко блато и једва се спасао умешном дефанзивом и коморјазским колима.

Под образном

Признање Русима

Предавање професора Мариу-а

РИМ, 15. фебр. — Чувени професор на берлинској ратној школи, Марву, одржао је пре недељу дана у Берлину у корист Црвеног Крста предавање. Тема предавања је била: Руси у данашњој војни. Предавање је било обилно посећено. Своје предавање професор Марву је почео руско-јапанском војном, од када је почео озбиљна реформа у руској војсци. „За непуних 10 година“ — као је Марву, „Русија је толико војнички коракнула унапред, да је то невероватно и посматрајући данашњу Русију, нико не би смео ни да помисли, да је то она грома и лења Русија из

1907 год. Иако са малом железничком мрежом, Руси ипак стижу да благовремено баце трупе онде, где су оне најпотребније!“

Предавање је Марву завршио тиме, што је одво признање Русима, и рекао је да се Немци имају да поносе што пред собом имају једног таквог непријатеља.

Бугарска

— Писмо „Стражи“ —

СОФИЈА, 13. феб

Бугарска несме и неће против Русије, против свје о слободитељке, то је данас јавна тајна и са тиме је начисто сваки Бугарин, па ипак и поред свега овога у аустро-немачким круговима, наравно званичним, говори се о теме како Бугарска чека на Румунију, да она уђе у акцију, па да и она ступи у борбени фронт.

Бугарски зајам закључен у Немачкој још је више дао маха аустро-немачкој штампи и ова неуморно пише, како ће Бугарска не само да ступи у акцију, већ ће стати уз силе Тројног Савеза. Тако, о овом питању Франкфуртске новине пашу између осталога и ово: Бугарска је данас у веома незгодном положају, а зајам закључен код наших банака тај положај још више отежавају.

Пре но што ће да закључи

зајам код нас, Бугарска је закуцала на париска банкарска врата али није могла да добије новац од ње се тражили извесни услови, на које она није могла да пристане. Јер пристајући на њих, Бугарска би као какво послушно дете пришла Русији а тиме се и знатно приближила Србији. Међутим, Бугари су до сада толико пута тако јасно и одређено рекли да Маџедонију никада не могу да забораве. Када се све ово узме у обзир више је но сигурно, да ће Бугарска одмах по акцији Румуније ући такође у акцију, јер су бугарски државници, до сада у толико прилика двали уверења да су разумни и практични политичари.“

Ето тако гуди аустро-немачка штампа. Међутим ја мислим да не треба да вам пишем да су ово само њихове лепе жеље. И Бугарска влада данас увиђа своју грешку што није тражила друго новчано тржиште већ је отишла у Берлин. Видећи своју грешку др. Радославов је вољан да напусти државну крму.

У своме прошлом писму ја сам вам писао да се Бугарска буди. И она се буди, ја вас нисам преварио. После бомбе у Софији на дневни ред је дошла министарска криза, која ће се судећи према свему томе што се одиграва у политичким круговима, решити ускоро и то онако како то

захтевају интереси Бугарске, и интересе Југословенства. Данас и најзатуцанији Бугари увиђају да је идеја о реваншу, да је идеја о освајању Македоније неостварљива и онда нашта улудо трошити снагу једног читавог народа.

У место мржње, у место трвења што користи само нашим заједничким непријатељима, сложимо се у једно коло, образујмо једну непробојну фалангу и будимо будан стражар Словенства на Балкану. Само тако и ми и Срби бићемо у могућности да одговоримо оним тежњама и жељама, које наши саплеменници на нас полажу.

Дај Боже да вам у идућем писму јавим радосну вест: да је у Софији образована права бугарска влада т. ј. словенска влада.

Христо Жељезов

Наша просвета

— Матурантско питање —

Неоспорно да је једно од важних, и то врло важних питања, питање о школи. Како изгледа г. мин. просвете је вољан да се ова година призна с тим, да ученици допуне знања из прошле године у старијем разреду. Што је у осталом и врло правилно, чак шта више и похвално јер се збиља програм (када се скрати и узму само главне ствари) за два разреда може свршити за годину дана. Зато су најбољи доказ прошле генерације, — да поменем само генерацију, свршених матураната ове године, која је једна од најјачих за последњих десет а можда и двадесет година.

Али сад се намеће друго питање шта ћемо са садашњим матурантима т. ј. са ученицима који су свршили 7 разреда гимназије и која су требали ове године да матурирају. Хоћемо ли бити према њима мањиха и пустити их да само они изгубе годину, или ћемо им признати зрелост. Рећи ћете: па шта нека се они приватно спремају па нека полажу — али њих је велики

број на војним дужностима, било да служе као добровољци или као војни обвезници у ђачкој чети — дакле како се могу спремити?

Збиља ово је питање тешко и компликовано а може се на више начина решити (и пр.: признати им осми разред и пустити их да помажу матуру на месец или два по демобилизацији; допустити им да се упишу на универзитет с там да имају положити матуру у току школовања, у ком би случају требала да постоји

нека конвенција са страним универзитетима, — како би их и они могли примити; признати им зрелост по оценама из 7 разреда и т. д.

Ми смо само сматрали за дужност да на ову велику чињеницу поводом овога питања обратимо пажњу и надамо се да ма како г. министар схватио ову ствар инак би требало, у осталом што је и правилно да се и овим младићима даду какве олакшице.

Концем Марта

Над ће Румунија ступити у акцију

РИМ, 16. фебруара. — У овдашњим дипломатским круговима кружи вест, да је бугарска влада после седнице са председништвом сената и наредила своје посланику у Лондону, да саопшти енглеској влади, да ће Румунија ускоро ступити у акцију.

Но како се Румунија још није довољно војнички спремила то се држи да улазак Румуније у акцију неће бити пре концем марта или почетком априла.

Из Скопља

— Глад. — Заразе. — Општина. — Школе. — Опасност. —

Зачудиће те се ако вам речем да је код нас настала глад. Да, да, — глад у правом смислу. Пекари, инаџиј, ако неће у оваквим моментима да се навлачкају новаца, онда кад ће? Брашна има довољно али пошто је исто поскупело то су и пекари тражили од општине да им се такса смањи, па тек онда хлеб да месе. Па? — Општина је нато ђутала, што је значило да не одобрава. Скопље је остало без хлеба, односно сад је настало једно опште мешење. Власт је ђутала, уместо да је натерала пекаре да продуже мешење хлеба са истом таксом или их све уврстити у први борбени строј. Тада би смо видели да ли би њихова тврдоглавост победила.

Статистика умрлих од тифуса, заузимањем веома великих лекара, нагло опада. Колико се лекара више заузимају да војску и народ са чувају од те ужасне болести; то све више њих нестаје. Ми смо се неко време побојали да ћемо остати без лекара, али је енглеска мисија ту правину попунила. Још мало предострожности и заузимљивости па смо потпуно спашени.

Општина колико је велика и тешка, толико је и лења. Њени органи и ако их има безброј много, не врше своју дужност, јер их ни пола нема на послу. Слика неуређене општине опазићете чим уђете у варош: шећернице, салепнице, судуције и други на отвореним таблама носе и продају своје продукте, те тиме разносе многе заразе. Друго, видећете код каменог моста по средини Вардара јаз неког „паметног“ индустријалца

који задржава сву скопљанску нечистоћу те кужи ваздух тако да човек чисто не сме да прође кејом већ га далеко обилази. Надамо се да ће се општина кад тад пробудити из овог учмалог дремежа, и отпочети своју дужност ревносно да врши.

Неке основне школе у месту почеле су кобајаги да раде. Сваки учитељ има по 6—10 ђака па по васцели дан ђаска с њима. Тај рад је испод сваке критике чеву су надлежни криви. Где је још и то било ратовати и имати најужаснију болест у вароши која бесни свом својом снагом и опет по школама ра дита!

Гимназија по свој прилици ове године и не може проградити јер је иста као болница загађена толико да ће требати само три месеца да се очисти и дезинфекује; а толико нам свега и остаје до краја школске године.

Трговачка школа (Трговач-

ка Академија) ради стално, а успех већ знаћете какав ће бити ако вам речем да су јој наставници свршени ђаци државне Трговачке Академије.

Велике количине фате и фачли које су употребљене све болнице избацују иза циганске мале испод града, место да пале као енглеска мисија што ради Међу тим фачлама налазе се разни завоји у којима има безброј заразних бакција, а још одозго врз те фачле избацују измет оболелих од тифуса и других заразних болести. Сад наједаред долазе цигани узимају ту фату и фачле па их носе својим кућама. Тамо их перу и препирају, а погле пошто зашто продају памуклијашима јорганџијама и другим занатлијама Сад замислите колика опасност прети грађанству кад му те занатлије у виду одеда и других кућевних потреба продају саму заразу и болест!!

Дурак.

Дневник једног артиљерца

ИЗ СРПСКО-АУСТРИСКОГ РАТА

16

5. септембар. Прешао сам са мојом првом хаубицом на Примету али услед јаке магле нисам дејствовао.

Насмо се ни поштено сместили у шатор док један пушчани пуцањ прекиде тишину, па њим следоваше још други и трећи док се не начини права пакао. То више не беше пуцава већ хука и мумлање. Пламен је се везао за небо, планине и долине упалише се. За тренут борба обухвата цео фронт и ми отпочесмо да дејствујемо. У колико је ова борба пре нашег суделовања изгледала страшна у толико је после изгледала комичнија; дозволите да начиним једно упоређење. У једној бари крекћу жабе тако да су дигле урнебес, али чим неко баца камен или ма шта међу њих све се ућуте као да ништа није било. Тако су ти исто и пешаци; запалили земљу својом пуцавом и ко зна докле би они сами тако држали да

наша неколико зрна не бацаше границу мира међу њима. Пошто се све утиша и наступи понова гробна тишина, ми легосмо те мирно проспавасмо ноћ само смо се мало више грчили од зиме.

Ноћ је била мрачна и магловита тако да се прет пред оком није могао видети. На Гучев је се водила врло јака пешачка и артиљеријска борба.

6 септембра у 8 часова пре цодне ступисмо у борбу и после избачених цигло 5 зрна уништисмо 2 непријатељска митраљеза који су са Ципа тукли наш I пешад. пук, носећи му грдне јаде. Чим су ова два митраљеза уништена и престала да туку, командант I пука II поз. посла једног подвар дника да види која то хаубичка батерија дејствује, одакле и који јој је командир и да честата на тако добром дејству.

Данас смо цео дан тукли а дејство је било одлично; пе-

Бран. Ресимић

ЧЕТА

Кренула се с вером у будућност бољу

Тамо на бојишту у магловитој ноћи

Спремна да гине на часноме пољу То бејаше нараштај једне свете моћи.

То је била чета без лажнога стида У смрт је пошла веселога лика Она хоће победе да ниже и зида И умреће сваки четник без и једног крика.

Чим је стигла на бојиште свето Непријатељ поче да јој се руга Урлајућ из рова као какво псецо И чету обави тада нека туга.

Ал чета не клоу дахом Ко облак се она непријатељу крену

На јуриш пође једним одлучним махом

И у томе видех: непријатељску војску сатрвену.

ФЕЉТОН

Кајзер и поданик

Виљем II. има једно својство којим се разликује од својих предака, утемељача пруске војничке моћи, дакле данашње Немачке. Он љуби помпу, раскош. „Берлин мора постати најлепшим градом на свету“ — рекао је гестом једнога Птоломеја. Он је форсирао зидање онег комплекса зграда на Острву Музеја, он је инаугурисао Гарнизонски Храм. На његовом двору развио се раскош какав Пруска још никада није видела. На соареима немачког цара не седи се на дрвеним столицама и не расправљају се филозофски проблеми као у доба Фридриха Великог. Дворско племство опет је оно што је било у старих Германа још

пре 2000 година, наиме плутократско. Американски „краљеви“ гвожђа, петролеума, соли и других уносних производа шире се по дворницама потсламског дворца уз немоћну срибу пруских јункера, који се тим уљезима приближују само са устезањем. Многи ће се још сећати случаја са десигнираним амбасадором Сједињених држава, Mr. David Jane Hill ом. Тај прекоокеански дипломата важи као један од најинтелигентнијих у дипломатском кадру Уније, али је сиромаш. Кајзер је без многог околишења изјавио своје незадовољство и чуђење да се за његову престоницу шаље такав човек, који не може достојно бриљирати у престоници капиталистичке Немачке XX. столећа. Инцидент је трајао неколико недеља. Но на крају Мистер је морао бити примљен И ми смо из овога случаја јасно замазали

назоре Виљема II. о задаћу и позиву дипломатије. Посланици по дворовама нису више опуномоћеници својих влада, од када оне непосредно преговарају, па и о приликама и расположењу у једној држави скоро да се нас боље моћи информисати сарадници великих листова. Данашњи посланици и све више и више постају декоративне фигуре, које пре свега морају приређивати скупцене ручкове и балове. За данашњу радену и материјалистичку Немачку било је управо горко разочарење, кад је од Уније, у којој гледа савршенство тог правца развића, којим је и она пошла добила за заступника само генијалног човека. А Виљем II. имао је куражи то разочарење да демонстрира јавно.

II

Кајзер Виљем II. има очито мистичне наклоности, које у-

казују на извесни ступањ декаденце. Он се упушта у јавну препирку о егзистенцији Спаситеља с познатим асирологом проф. Деличем. Научани Севернога Мора у поноћи буди момчад, облачи црни талар и служи службу божију.

Свиња је познато да је он телесно дегенерисан (узет у леву руку и има нервне болове у ушима). Он верује у теорију дегенерације старих племена и породица. Из старе племићке породице Алвекслебна остају четири брата, не баш примерног владања, Кајзер их закљиче на гробу њихове мајке да се тргну натраг још за времена, али не помаже; двојица су већ пропала. Изгледа да је имао на уму Шекспирову изреку, да све старе владалачке породице пропадају, па се кренизирају. Узгезао се да игра улогу Брута кад садашња на-

шадја захваљује и вели да свако избачено зрно вреди милионе.

7 IX. Дође и друга хаубица на овај положај и данас смо тукли из ове хаубице; дејство је такође било одлично, Циц и Биљан црнили се од лешева, али жгадије има много па неможе све да се потуче.

8 IX Променули смо положај и са сбема хаубицама узели положај на месту званом „Броа“ у Церову.

Данашња је дан прошло може се рећи на миру; свега смо неколико зрна избацили ради реперасања терена.

Ноћ мрачна и магловата као пакао а ваздух тежак као олово. Око 8 сати поче да пиритих ветар, али такав да просто леди крв у жилама; овај ветар растера облаке, растури маглу и од једном се указа чисто, звездано као бисером посуто небо. Око девет сати престаде и ветар дадува и атмосфера постегде тако лака да се човек осећа у њој лак и разнежен; али ипак обучен као у зимње доба.

У нашем правцу тишина је гробна, само се у даљини негде чује потмула грмљавина топова и види се као севање муња распрскавање топовских зрна. После кратког времена и тога престаде и то се утиша и ма одосмо да легнемо.

Дневне вести

Отпутовали

Јуче су отпутовали за Ниш г. Никола Пашин министар председник и г. Рад. Бојовић, министар војни.

Грчки лекари

Грчка влада позвала је све своје лекаре, који су се налазили у Србију и Црној Гори, да се одмах врате у отаџбину.

Г. Драшковић

Јуче је отпутовао из Београда за Обреновац г. Драшковић, Министар Грађевина

следник престола, који није баш челичне конституције, на једној пијавки „Борусије“, феудалног академског удружења у Бону, чији је он члан, није хтео на заповест председника да пије на испит за казну. Корпорација пошаље изасланиство Кајзеру да га замоли, нека примерно казни свог недисциплинованог сина. Но Кајзер им, место очекиване сатисфакције, очита буквицу и нагласи, да је прошло време сливању алкохола по заповести. Опоменио их је, да је њихова патриотска дужност искорењивати то зло, са којег немачка интелигенција губи живахност и гипкост духа у коме далеко заостаје за романском.

„Модерна Германија

Штампарии Драг. Гретерлба и Друга потребна су три човека за опретање машине.

Г. Драшковић ће олагле продужити пут за Западну Србију, да обиђе наше ратнике.

Једна нехатност

Код многих аустријских заробљеника, који се налазе у Београду, на капама се налазе кокарде са знаком: Ф Ј I То је једна велика нехатност од Заробљеничке Команде. Нашим заробљеницима не допуштају ни капе да носе, а камо ли кокарде.

Америкашки лекари

Кроз неколико дана отпутоваће на траг у Америку два америкашка лекара, који су радили у београдској војној болници.

На њихово место дошли су већ из Америке, друга два лекара.

Једна молба

Српски Црвени Крст моли све болнице да врате Управи Паланачког Кисељака у Паланци све празне боце како би им се могле поново слати пуне боце Кисељака.

Управа Кисељака је остала без празних боца јер се врло мало враћају. Нове се боце не могу набавити, те се не

РУСКА ОФАНЗИВА

Успеси на целом фронту

ПЕТРОГРАД, 14. фебруара. — Понова смо заузели варош Пласвиш, кога су се Немци били привремено докопали. Повлачење Немаца простире се на фронту, који се непрекидно повећава и на појединим местима оно изгледа као бегство. Руска кавалерија гони Немце, који се повлаче.

У Источној Галицији у пределу Роматов одбили смо огорчене нападе Аустријанаца. Заробили смо 19 официра, 1593 војника и запленили смо 5 митраљеза у овом пределу за последњих неколико дана.

ПЕТРОГРАД, 14. фебр. — Од како се Немци повлаче у пределу Пласниша заробили смо 40 официра и 3600 војника. Број заробљеника повећава се сваког тренутка.

ФРАЦУСКА ОФАНЗИВА

Успех француза

ПARIЗ, 13. фебруара. Службено. — Саопштење о појединостима огорчених борби, које су вођене од 4 до 8 фебруара у пределу Вердена и Сен Мијела.

У једном само делу ровова нашли смо покопаних 300 немачких лешева а толико их је остало око опкопа а још више на околним нагибима. Непријатељски губитци могу се проценити на 3000 људи, готово половина ангажованих ефектива.

У Аргони

ПARIЗ, 13. феб. — У Аргони је наша артиљерија дигла у ваздух депоницију. У Боа Маланкур, између Аргона и Мезе, непријатељ је запаљивом течносту попроскао један од наших истакнутих ровова, који је због тога морао бити напуштен, пошто су они, који су били у њему, били тешко опљени.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Око Мужкача

Букурешт, 15 феб. — Из Петрограда јављају да су Руси издржали неколико сјајних аустро-немачких напада у Карпатима. Сутра дан наши одреди су прешли у офанзиву и заузели коту 901. Германи, који су ову коту бранили делом су побијени делом заробљени.

Без кобаца

ЛОНДОН, 15 фебруара. — Немачке војне власти смањиле су плате официрима и војницима.

Ужасне цифре

— Досадашњи аустријски губитци. — ПАРИЗ, 15. фебруара. — Агенција Фурнаје доноси цифру досадашњих аустријских губитака. Тако, губитци а-

може више никоме давати ако се боце не врате.

Душевно оболео

Пре два дана у Београду је душевно оболео, познати сликар М. Муановић.

Болест је наступила услед тифусне ватре.

Дрва за сиротињу

Олштински одбор, на последњој седници, донео је одлуку, да се сиротним породицама, оптерећеним децом, изда још по један метар дрва.

Због заразе

Да би се колико толико спретило ширење заразе, Војна Команда је забранила одлазак свима лицама код војника у позадину као и на војној територији.

Тифус у београдској војној болници

У тифусном одељењу београд. војне болнице, број тифусних болесника ратидно опада.

Теме се има благодарити, свестраној нези америчких лекара и болничарки, која са самопожртвовањем даноноћно бде над нашим болесницима и рањеницима.

устроугарски су: 28.000 мртвих, 750.000 рањених и преко 700.000 заробљеника, укупно 1.730.000 душа или једна трећина од целокупне војне снаге двојне монархије.

Подизање цркве

АТИНА, 15. фебруара. — Данас је отпутовао за Солун пријатик Никола. Он ће присуствовати полагању темеља цркви која ће се подићи на месту где је погинуо краљ Ђорђе.

Грчка и Шурска

СОЛУН, 15. фебр. — Јуче је одржана у Атини министарска седница, на којој се разавало о постављању новог посланика у Цариграду. Изабран је др. Страјт бивши министар иностраних дела

За сваки случај

СОЛУН, 16. фебр. — Грчка крстарица „Писре“ која је била послата на азијску обалу добила је наредбу да се врати у Пиреју.

Револуција у Цариграду

БУКУРЕШТ, 15. фебр. — Успешно бомбардовање Дарданела од стране англо француске флоте изазвало је панику међу цариградским становништвом.

По једној још неотврђеној вести избала је побуна, којој се придружио и један знатан део цариградског гарнизона. Двор, чланове владе и немачко и аустријско посланство чувају јаке страже.

Бомбардовање Дарданела

ЛОНДОН, 13. фебруара — Бомбардовање Дарданела понова је отпочело. Сва утврђења, која се налазе на улазак у мореуз уништена су.

АТИНА, 15. феб. — 20 великих савезничких бродова поново су јуче отпочели бомбардовање унутрашњег утврђења. Дигли су у ваздух једну велику барутану, ућуткали непријатељске батерије и приближиле се утврђењу Капон Гоелна. Торпиље и мине методички су повадале рибарске барке на којима су били мрнари.

Једновремено бродови су бомбардовали и Ксорос, чије је непријатељски логор. Чим су утврђења заузета на њима су истакнуте савезничке заставе. Према најбољим предвиђањима, на европској страни налази се 50.000 Турака а на мало-азијској 15.000

ГЕРМАН.

КЊЕРИ ГРЕХА И ПОРОКА

Први корак у порок

Из греха у порок

— Млади Николић, лекар, налази Невенку, своју сестру познаницу са корза у једном ситану. — Из сажалења рађа се љубав. — Порушени идеали! — Њаша сироба. — Грех се за грехом ваља. —

Мато за тим Невенка је отворила очи и не мало се зачудила, када је опазила поред своје постеле три мушка лица. Њене очи као да питаху где је, шта се је са њоме одиграло. Млади Николић разумео је овај поглед и пун сажалења рече јој:

— Госпођице Петровићеве, не бојте се. Ми смо ваши пријатељи. Ово је мој колега лекар — и ту Николић показа на свога колегу! — Ви сте слаби, болесни, и потреба је извикивала да обоје дођемо. Немојте се ништа узнемиравати! — речи младога лекара благе и пуне милосрђа утицале су на душу младе девојке као мелем на рану. Оргијање пустилова на њу је јако утицало, јако ју је изнурило Она је имала још само толико моћи да джече руку и да је пружи младом лекару, који је топло стиште. Али, затим, трже се. Осекнала је јаке болове у стомаку и глави и наново паде у занос. Младом лекару падоше две крупне сузе. Племенит човек, у души је стрепео, каква ће утисак направити на Невенку сазнање да је лишена невиности. — — — После пола часа,

пошто је разним напитима Нулић повраћен, легао је у фијакер и са лекарима и писаром отишао је у квартал, где га је писар прво саслушао, а затим, по тужби лекара одмах и пригворио. Из обзира према девојци лекар је тражио да Нулић остане у затвору само догле, докле он са несрећном жртвом не реши шта да се даље чини. После тога разишли су се. Оба лекара одоше својим становима, а писар и Нулић остadoше у кварту.

Овај догађај учинио је јак утисак на лекара Николића. Иако је био мртав уморан ипак није могао ока да сведе. Нервозно је ходао горе доле по соби. Кад кад би заспао на сред собе, а затим би опет мет, да је крај Невенкине постеле оставио главног кривца Нулићеву рођу. — Сама помисао да ова хијена може брутално да саопшти Невенки догађај одигралим са њоме натера му крв на очи, и он се у себи ждрао што није и он остао поред Невенке. Зато се обуче на врат на нос и брзим корацима упути се стану Невенкином. Као за пакост успут није срео ни један фијакер ни своју чужу шетњу. Пред очима му је стално лебдила слика Невенкина и његове усне би шапутале: несрећно дете, несрећно дете. — — — Наставиће се

Ратна пошта

Моли се Висарион Николић, студент да се јави Жарку М. Милићевићу, студенту — Свилајнац где се налази сада.

Умољава се сваки снај који ма шта зна о Драгомиру С. Максимовићу редову 3 чете 4 бат. 19. пеш. пука 1 позива нар. војске. Именовани је лежао у првој половини месеца новембра прошле године у ваљевској болници од тифуса.

Адреса: Војислав Максимовић арт. потпоручник 7 батерије шумадског арт. пука „Танаска Рајића“.

Мој брат Божидар Гератовић трг. помоћник у радњи Михаила Р. Живковића, Београд није се јавио има већ три месеца. Молим свакога, који ма шта зна о њему да јави на адресу: Драгољуб Гератовић — Клокот ср. гљански окр. косовски.

ЗА НАШЕ РАТНИКЕ

НАЈБОЉИ

КАЛЕНДАР

„СРПСКИ БОРАЦ“ — за ратну 1915 год.

са збирком срп нар. песмама из српско-аустријског рата и са назначењем мена времена и грвено одштампаним празницима. Цена:

Комад . . . 0:50 дин,
Књижицама 100 к. 35.—

Поштарина моја.

Календари се шаљу по примљеној пошт. упутници,

Издавачка књижица

Е. Ајхштет

Београд

2-5

Знања ради

Од 15. фебруара продавају све сорте семена од поврћа, и пољ-

ских семена, а нарочито аршламе празо, и арпаично семе. У исто време имају и арпаично сејанца, за сађење. Продавају на већу и мању количину — Сва горња семена продавају у Јагодини пошто ће сваком купцу лакше доћи у Јагодину него у Београд.

ПОЗНАТА СЕМЕНАРСКА РАДЊА

Ђира Трајковић

ИЗ БЕОГРАДА

50

3-10

САНДУКА МРЉАЧКИХ

има готових свију сорти код

ТИШЛЕРА РАКЕ

Балканска улица бр 49. (Краљева пи-
вара) код „ЗЛАТНОГ КРСТА“

У БЕОГРАДУ

59

2-7

Пажња опанчарима — лиферантима

приликом садашње лиферације опанака за државу, да имамо велику количину говеђих кожа, усольених, пребачених и разапетих у свима тежи-
нама и то у стовариштима:

- У Београду магацин Југовића улица — усольених и разапетих
- „Младеновцу магацин код Станице — усольених
- „Крагујевцу магацин г. Уроша Симића — усольених, пребачених и разапетих а и свињских.
- „Јагодину магацин на пијаци — усольених.
- „Крушевцу магац. преко од „Такова“ — усольених и разапетих.
- „Нишу магацин г. Димитрија Агоре — пребачених.
- „Свилајнцу магацин на Пијаци — разапетих.
- „Краљеву магацин г. Буњака — разапетих.

ЦЕНЕ СУ УМЕРЕНЕ.

КОЖАРСКА ТРГОВИНА

МИГРИЋ, НОВАКОВИЋ И СТЕФАНОВИЋ

9-15

Са болом у души јављамо сродницима и пријатељима да је наша прва радост, наш син

Синиша

свршени матурант крагујевачке гимназије

преминуо 4 ов. мес. у 20 години свог анђеоског живота.

Благодаримо сродницима, пријатељима и комшијама, који нам се у овој нашој великој жалости нађоше и заједно са нама ожалише нашег милог Синишу и изјавише нам саучешће усмено или писмено.

ДО ВЕКА ОЖАЛОШЋЕНИ:

Родитељи: Даница и Димитрије Јовановић учитељ; браћа: Богољуб, п.поручник, Обрад, уч. 4. раз. гим., Петар и Миливоје уч. осн. шк.; сестра Јованка уч. 2 раз. гим.; стара-мајка Милица и Ленка; дед Таса; теча Петар Богавац, трг.; тетке: Бисенија, Јула, Љубица; ујаци: Чедомир Теодоровић, свешт. и Милан, механичар и остала родбина.

53

2-3

Чича Панта Ностић
преселио је своју радњу од „ВУКА КАРАЏИЋА“

код „Арапина“

МАКЕДОНСКА УЛИЦА

преко целог дана точи се свеже пиво
(чаша 0:20 кригла 0:30 п. п.) велики избор природног пића и српских мезелука.
УСЛУГА БРЗА И ТАЧНА.

36

2-2

Са превеликим болом, и тугом јављамо сродницима и пријатељима, да је наш мили и никад непрежаљени

Михаило И. Обрадовић

трговац овдашњи

погинуо од непријатељске гранате у среду 4. ов. мес. у 5 сати по подне у најбољим годинама свога живота у 47 година.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Супруга Даница; мајка Анђа; брат Младен, трг.; снаја Надежда; ташта Роксанда; таст Милосав Радосављевић и остала родбина.

52

3 3

Тужним срцем јављамо нашим позваницима пријатељима и сродницима, да је наша незабрљена добра кћи, сестра, ратичина и тетка

Персида

несретним случајем повређена непријатељском гранатом приликом бомбардовања Београда 4. о. м. и преинула после кратког а тешког боловања синоћ у 7 часова у вече.

Погреб ће бити 16. о. м. у 9 час. пре подне. Полазак је из капеле Хируршког одељења опште држ. болнице, а опело ће бити у Вознесенској цркви.

Београд, 15 фебр. 1915 г.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Мати Милева; браћа Михаило и Драгутин Валожић, књижари олд., сестра Иванка; тетка Ружа Бајлони.

58

2-2

НОВИ МОДЕ САЛОН

ЖЕНСКИХ ШЕШИРА

С. М. Лазаревића — Београд

БЕОГРАД КРАЉА МИЛАНА 120.
у дворашту до хотел „Славије“

Отворен је и продаје зимску и пролетњу робу и прима оправке

57

3-5

СПЕДИТЕРСКА И КОМИСИОНЕРСКА РАДЊА

КАЛЧИЋ И ВОЈИНОВИЋ

СКОПЉЕ—ЋЕВЂЕЛИЈА

Извештава своје поштоване муштерије да њихова радња и даље врши ЦАРИНСКЕ ПОСЛОВЕ како увозне тако и извозне пре: царинарницама СКОПЉАНСКОЈ и ЋЕВЂЕЛИЈСКОЈ и ако су шефски радње у рату.

Адреса за телеграм: КАЛЧИЋ ВОЈИНОВИЋ, Скопље Ћевђелија.

6-15